

სსიპ საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის

2023 წლის ანგარიში

სარჩევი

სამსახურის მიზნები და ამოცანები,
საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები *3*

სტატისტიკური მონაცემები *4*

ტიპოლოგია *11*

ადგილობრივი და საერთაშორისო თანამშრომლობა *13*

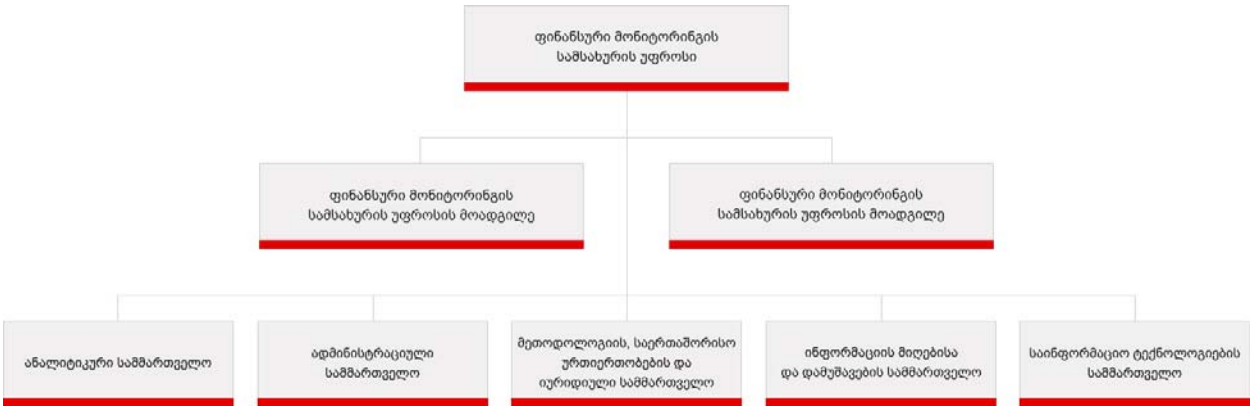
ნორმატიულ-სამართლებროვი ბაზა *16*

ტრენინგები და სემინარები *17*

სამსახურის მიზნები და ამოცანები, საქმიანობის ძირითადი მიმართულებები

სსიპ საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური, როგორც ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციის ორგანო, ფუნქციონირებს 2004 წლიდან და თავისი საქმიანობისას ხელმძღვანელობს „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით, სხვა საკანონმდებლო და კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტებით. დანაშაულებრივი ფაქტების გამოვლენისა და მათი პრევენციის მიზნით, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური, კანონმდებლობით განსაზღვრული ანგარიშვალდებული პირებისგან იღებს ინფორმაციას საეჭვო და სხვა გარიგებების შესახებ, აანალიზებს მას და შესაბამისი დასაბუთებული ვარაუდის არსებობის შემთხვევაში, რომ გარიგება საეჭვოა და ხორციელდება ფულის გათეთრების ან ტერორიზმის დაფინანსების ან/და სხვა პრედიკატიული დანაშაულის ჩადენის მიზნით, დაუყოვნებლივ, სხვა ორგანოსგან ან პირისგან ნებართვის მიღების გარეშე, გადასცემს ამ ინფორმაციას და მის ხელთ არსებულ სათანადო მასალებს სამართალდამცავ ორგანოებს.

სსიპ საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიზნები და ფუნქციები, მისი სტრუქტურა განსაზღვრულია საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 26 დეკემბრის №658 დადგენილებით დამტკიცებული “საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის დებულებით”. საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის სტრუქტურა 2023 წლის განმავლობაში შემდეგნაირი იყო:

2023 წლის მოქმედი სამსახურის საშტატო ნუსხა და თანამშრომელთა თანამდებობრივი სარგოების ოდენობა დამტკიცებულია საქართველოს პრემიერ-მინისტრის 2022 წლის 28 დეკემბრის №296 ბრძანებით. აღნიშნული აქტის საფუძველზე საშტატო ნუსხით გათვალისწინებულია 27 საშტატო ერთეული.

სტატისტიკური მონაცემები

„ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად[1], ანგარიშვალდებულ პირებს წარმოადგენენ:

ფინანსური ინსტიტუტები: არასაბანკო სადეპოზიტო დაწესებულება – საკრედიტო კავშირი; არასახელმწიფო საპენსიო სქემის დამფუძნებელი; სადაზღვევო ბროკერი, გადაზღვევის ბროკერი; ვალუტის გადამცვლელი პუნქტი; კომერციული ბანკი; მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია; საბროკერო კომპანია; საგადახდო მომსახურების პროვაიდერი; სადაზღვევო ორგანიზაცია; სალიზინგო კომპანია; სესხის გამცემი სუბიექტი; ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორი; საინვესტიციო კომპანია, რომელსაც დანიშნული არ ჰყავს აქტივების მმართველი კომპანია; ვირტუალური აქტივის მომსახურების პროვაიდერი; მიკრობანკი; აქტივების მმართველი კომპანია; საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ლიცენზირებული ცენტრალური დეპოზიტარი.

არაფინანსური ინსტიტუტები: ადვოკატი, საადვოკატო ბიურო; ლატარიის ორგანიზატორი, აზარტული ან მომგებიანი თამაშობის ორგანიზატორი; ნოტარიუსი; სერტიფიცირებული ბუღალტერი; პროფესიული მომსახურების გამწევი ბუღალტერი; საბუღალტრო ფირმა; აუდიტორი, აუდიტორული (აუდიტური) ფირმა; ძვირფასი ქვებით ან ლითონებით ვაჭრობის განმახორციელებელი პირი; საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო და შემოსავლების სამსახური.

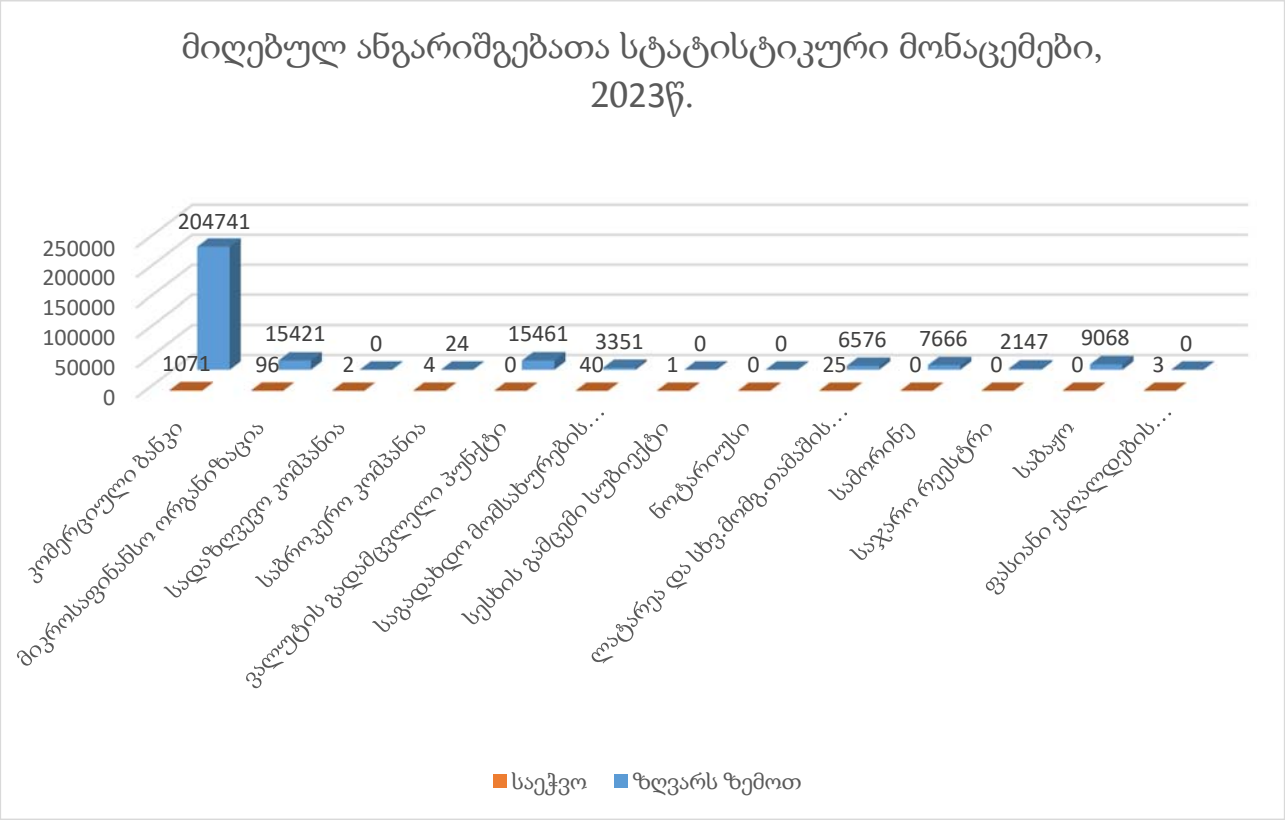
„ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად, ანგარიშვალდებული პირები ვალდებულნი არიან საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურს წარუდგინონ ანგარიშგება საეჭვო გარიგების ან ასეთი გარიგების მომზადების, დადების ან შესრულების მცდელობის შესახებ. საეჭვო გარიგებების გარდა, კანონის მიხედვით, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტით განსაზღვრავს გარიგებათა სახეობებს, რომელთა შესახებ ანგარიშგება ანგარიშვალდებულმა პირმა სამსახურს უნდა წარუდგინოს[2].

[1] „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მუხლი 3.
[2] „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მუხლი 25, პუნქტი 2.

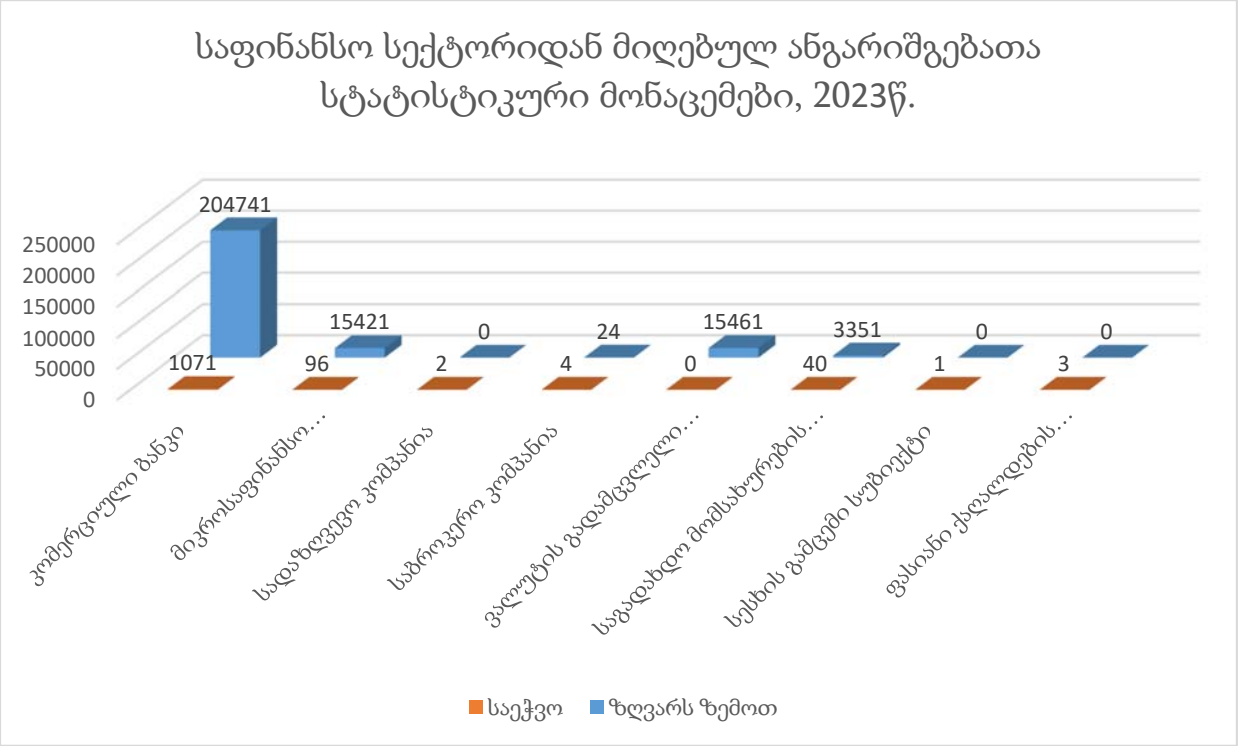
ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, 2023 წლის მანძილზე სამსახურში შემოსული ინფორმაციის სტატისტიკური მონაცემები შემდეგნაირად გამოიყურება:

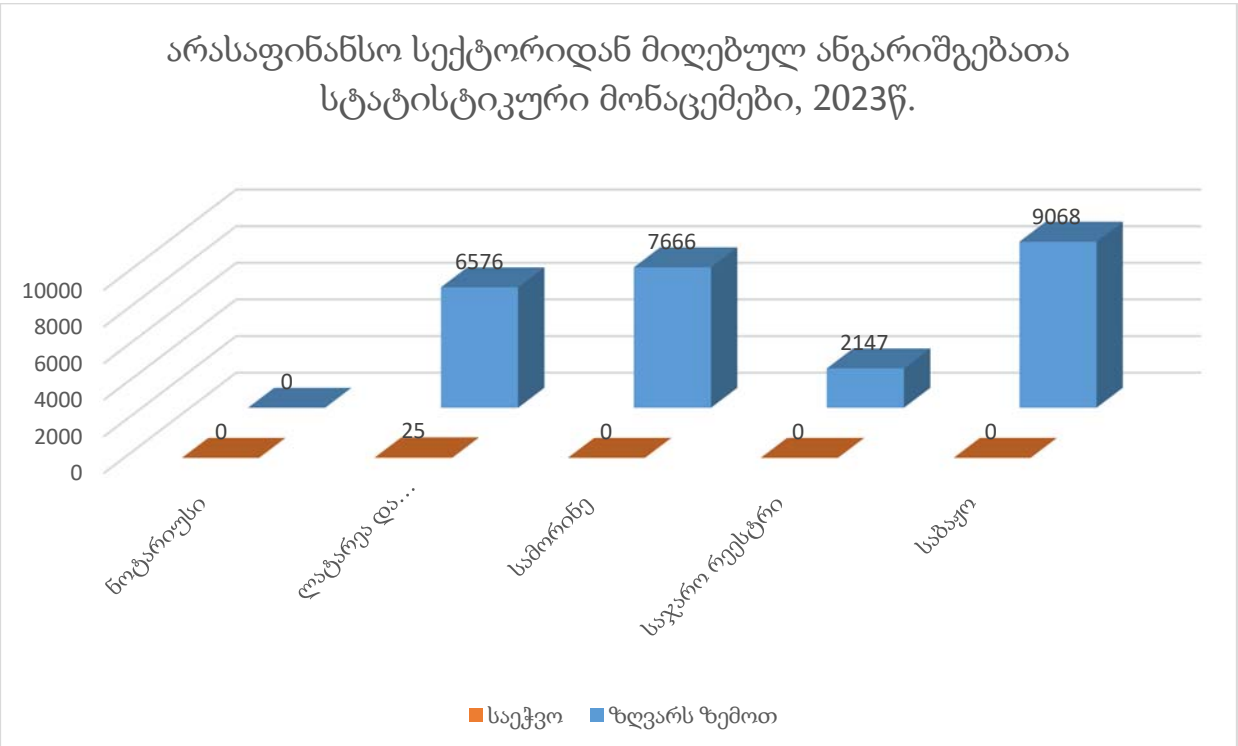
ანგარიშვალდებული პირები	ანგარიშგების ფორმების საერთო რაოდენობა	მათ შორის ზღვარს ზემოთ	მათ შორის საეჭვო	მათ შორის ტერორიზმის დაფინანსება
კომერციული ბანკი	205812	204741	1071	7
მიკროსაფინანსო ორგანიზაცია	15517	15421	96	2
სადაზღვევო კომპანია	2	0	2	0
საბროკერო კომპანია	28	24	4	0
ვალუტის გადამცვლელი პუნქტი	15461	15461	0	0
საგადახდო მომსახურების პროვაიდერი	3391	3351	40	0
სესხის გამცემი სუბიექტი	1	0	1	0
ნოტარიუსი	0	0	0	0
ლატარეა და სხვ.მომგ.თამაშის მომწყ.(ორგ.) პირი	6601	6576	25	0
სამორინე	7666	7666	0	0
საჯარო რეესტრი	2147	2147	0	0
საბაჟო	9068	9068	0	0
ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორი	3	0	3	0
სულ	**265697**	**264455**	**1242**	**9**

გრაფიკულად 2023 წლის მანძილზე სამსახურის მიერ მიღებული ანგარიშგებების ფორმების რაოდენობა შემდეგნაირად გამოიყურება:

შესაბამისად, სტატისტიკური მონაცემების სისტემატიზაციის შედეგად ფინანსური (მათ შორის, კომერციული ბანკებიდან) და არაფინანსური ინსტიტუტებიდან 2023 წელს მიღებული ანგარიშგებების რაოდენობის მაჩვენებლები შემდეგნაირად გამოიყურება:

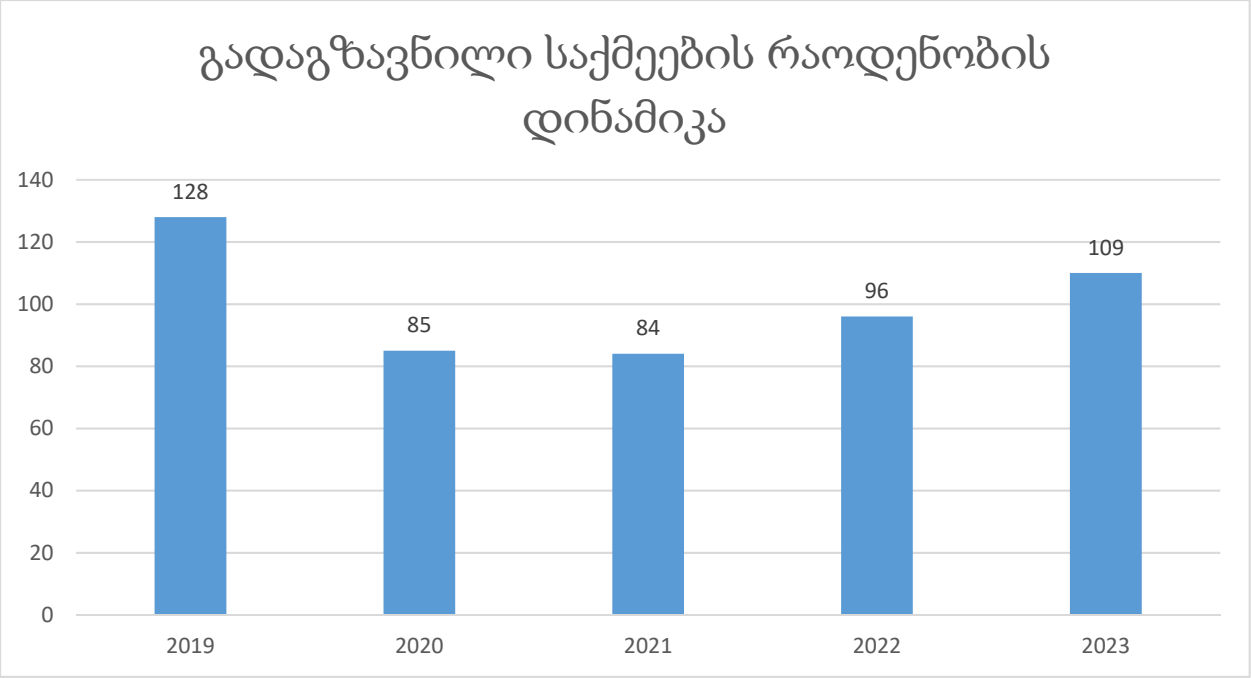

თავის მხრივ, სამსახურში რეგისტრირებული, კანონმდებლობით განსაზღვრული ანგარიშვალდებული პირები, რომლებიც საქართველოს საფინანსო სექტორს წარმოადგენენ, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის მოიცავდა: 17 კომერციულ ბანკს, 2 საკრედიტო კავშირს, 49 მიკროსაფინანსო ორგანიზაციას, 17 სადაზღვევო ორგანიზაციასა, 2 არასახელმწიფო საპენსიო სქემის დამფუძნებელს და 10 საბროკერო კომპანიას, 20 სადაზღვევო ბროკერს, 1 გადაზღვევის ბროკერს, 4 ფასიანი ქაღალდების რეგისტრატორს, 977 ვალუტის გადამცვლელ პუნქტს, 15 სალიზინგო კომპანიას, 45 საგადახდო მომსახურების პროვაიდერს, 147 სესხის გამცემ სუბიექტს, 6 საინვესტიციო ფონდს და 1 ვირტუალური აქტივების მომსახურების პროვაიდერს.

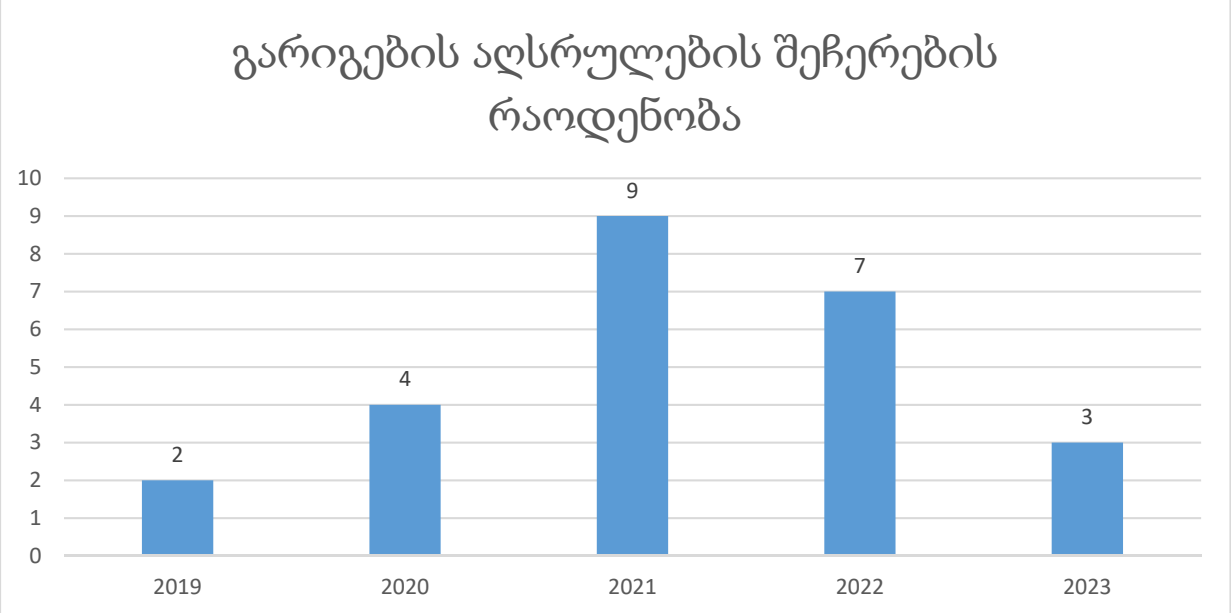
კანონმდებლობით განსაზღვრული ანგარიშვალდებული პირები, რომლებიც საქართველოს არასაფინანსო სექტორს წარმოადგენენ და აღრიცხვაზე არიან საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურში, 2023 წლის 31 დეკემბრისთვის მოიცავდა: 368 ნოტარიუსს, 484 ლატარიის, აზარტული და მომგებიანი თამაშობების მომწყობ პირს, 32 აუდიტორს, 452 აუდიტორულ კომპანიას, 39 სამორინეს, საჯარო რეესტრის ეროვნულ სააგენტოს, შემოსავლების სამსახურს (საბაჟო ორგანო) და 1 ადვოკატს, 3 საადვოკატო ბიუროს, 1 საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციას, 39 სერტიფიცირებულ ბუღალტერს, 41 პროფესიული მომსახურების გამწევ ბუღალტერს და 54 საბუღალტრო ფირმას.

2023 წელს მიღებული ანგარიშგების ფორმების ანალიზის და სამსახურის მიერ მოძიებული ან უცხოელი კოლეგებისგან მიღებული ინფორმაციის დამუშავების შედეგად, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურმა გამოავლინა და „ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად საქართველოს პროკურატურის, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურისა და შემოსავლების სამსახურის შესაბამის სტრუქტურულ ერთეულებს გადასცა 109 საქმე (მათ შორის, 3 საქმე ტერორიზმის შესაძლო დაფინანსების სავარაუდო შემთხვევაზე, ხოლო 37 საქმე სხვადასხვა ქვეყნის მიმართ დაწესებული სანქციების შესაძლო გვერდის ავლის მცდელობაზე).

გრაფიკულად საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ სამართალდამცავი ორგანოებისა და შემოსავლების სამსახურისთვის 2019-2023 წლების მანძილზე გადაგზავნილი საქმეების რაოდენობის დინამიკა შემდეგნაირად გამოიყურება:

აღსანიშნავია, რომ „ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური უფლებამოსილია ფულის გათეთრების, ტერორიზმის დაფინანსების ან სხვა დანაშაულის თაობაზე დასაბუთებული ვარაუდის გაჩენისას, მიუხედავად გარიგების თანხის ოდენობისა, ანგარიშვალდებულ პირს წერილობით მისცეს მითითება არაუმეტეს 72 საათის განმავლობაში შესაბამისი გარიგების, აგრეთვე ამ გარიგებასთან ან/და ამ გარიგების მონაწილე პირთან დაკავშირებული სხვა გარიგების მომზადების, დადების ან შესრულების შეჩერების შესახებ. 2023 წელს გარიგების აღსრულების შეჩერების უფლებამოსილება სამსახურის მიერ 3-ჯერ იქნა გამოყენებული. აღნიშნული უფლებამოსილების გამოყენების სტატისტიკა შემდეგნაირად გამოიყურება:

ტიპოლოგია

საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ მიღებული ანგარიშგებების, ანგარიშვალდებული პირებისგან გამოთხოვილი დამატებითი ინფორმაციის, უცხოელი კოლეგებისგან მიღებული და ღია წყაროებში მოძიებული ინფორმაციის ანალიზმა აჩვენა, რომ 2023 წლის მანძილზე სამსახურის მიერ გამოვლენილი შემთხვევების დიდ წილს სხვადასხვა სახის თაღლითობა შეადგენდა, რაც გამოიხატა სხვადასხვა გზებით (საიდენტიფიკაციო დოკუმენტების გაყალბება, მოპარული პლასტიკური ბარათების მონაცემების არაავტორიზებული გამოყენება, ე.წ. "Romance-scam", ე.წ. "Identity theft", ე.წ. „Merchant-scam" და ა.შ.) მოპოვებული თანხების ლეგალიზაციის მცდელობებში, ხოლო დანაშაულებრივი აქტივების გადაადგილებისთვის გამოიყენებოდა როგორც ტრადიციული გზები, ძირითადად საბანკო ანგარიშები და ანგარიშებიდან თანხის განაღდება, ასევე, სხვადასხვა ელექტრონული საფულეები, რომელთა საშუალებითაც ფულის კვალის დასაფარად ხორციელდებოდა ტრანსაქციები კრიპტოვალუტით.

2023 წელს შესაძლო ქოლ-ცენტრების მიერ განხორციელებული ტრანსაქციების რაოდენობა საკმაო მოცულობის იყო, თუმცა სამართალდამცავი ორგანოების მიერ შესაბამისი ღონისძიებების გატარების შედეგად, შეინიშნება მნიშვნელოვანი კლება როგორც ტრანსაქციების რაოდენობაში, ისე თანხების ოდენობაში. მსგავსი კომპანიები იქმნება, ძირითადად საზღვარგარეთ მყოფ პოტენციურ მოწყვლად მომხმარებლებთან დასაკავშირებლად. მათ აგრესიული მარკეტინგის ხერხების გამოყენებით სთავაზობენ და არწმუნებენ, შეიძინონ სხვადასხვა პროდუქტი, განახორციელონ ინვესტიცია, გააკეთონ ფსონები ვალუტების (კრიპტოვალუტების) კურსებზე და ბინარულ ოპციონებზე და ა.შ. თაღლითური ქოლ-ცენტრის მსხვერპლი ან ვერ იღებს წინასწარ შეთანხმებულ მომსახურებას ან იღებს გაცილებით ბევრად დაბალი ხარისხის სერვისს (ე.წ. „Boiler Room Scam") ან კარგავს იმ თანხას, რომლითაც ე.წ. ინვესტიცია განახორციელა (ე.წ. „Investment Scam").

საანგარიშო პერიოდში, წინა წლების მსგავსად, გაგრძელდა გარკვეული პირების მიერ მომხმარებლისათვის სოციალური ქსელებით გზავნილების გაგზავნისა და რეკლამის განთავსების სახით სერვისების შეთავაზება. მსგავს შემთხვევებში, როგორც წესი, ანგარიშსწორების შემდეგ, მომხმარებელი გადახდილ თანხას კი კარგავს. განსაკუთრებით თვალშისაცემია ე.წ. ფიშინგის მომრავლებული შემთხვევები. ყალბი ვებ-გვერდებისა და სოციალური ქსელების გამოყენებით მომხმარებელთა კონფიდენციალური საბანკო მონაცემების დაუფლებამ 2023 წ. მზარდი ტენდენცია აჩვენა. სარგებლობენ რა მსხვერპლის

გაუთვითცნობიერებულობით, დამნაშავეები ხიბლავენ მათ „მომგებიანი ინვესტიციებით“ (როდესაც, ჩადებული ფულის ვითომდა „ამონაგები“ რამდენჯერმე აჭარბებს საბაზრო მნიშვნელობას), „საინტერესო სამუშაოთი“ და ა.შ. მსხვერპლი მათ თავად აძლევს საკუთარ ანგარიშებზე წვდომას, რის შემდეგაც ხორციელდება ფულის გადარიცხვა მესამე პირებთან. ისევე როგორც წინა წელს, ამ ტიპის დანაშაულის ხელშემწყობი პირობები არ შეცვლილა. ონლაინ ვაჭრობის მოცულობის გაფართოებამ და სოციალური ქსელების მომხმარებელთა აქტივობის გაზრდამ, თაღლითების მხრიდან გასაწევმა მინიმალურმა ფინანსურმა დანახარჯებმა და ონლაინ-მომხმარებლების უმრავლესობის არასათანადო სიფრთხილემ ნაყოფიერი გარემო შექმნა მსგავსი დანაშაულისთვის. ვფიქრობთ, ამ ტიპის დანაშაულის ჩადენის ტენდენცია კვლავ გაგრძელდება (აქვე აღსანიშნავია, რომ მსგავს ქეისებში 2023 წელს საკმაოდ გავრცელებული იყო რუსულენოვანი პირების შესაძლო მონაწილეობა).

2023 წლის განმავლობაში, წინა წლების მსგავსად, გაგრძელდა საქართველოში განთავსებული საბანკო ანგარიშების გამოყენება როგორც იურიდიული და ფიზიკური პირების მიერ სატრანზიტო მიზნებისთვის. ანგარიშებზე ხორციელდებოდა ჩარიცხვები, ნაღდი ფულის შეტანები და შემდგომი გადარიცხვები მესამე ქვეყნებში. უმრავლეს შემთხვევებში ასეთ ტრანზაქციებს საქართველოსთან ეკონომიკური კავშირი არ ჰქონდა, ხოლო მთლიანი ბრუნვა ზოგჯერ რამდენიმე მილიონი ლარის ეკვივალენტს აღწევდა.

რუსეთის მიერ უკრაინაზე თავდასხმის შემდგომ რუსეთსა და ბელარუსზე დაწესებული სანქციების თავიდან არიდების მცდელობები გაგრძელდა 2023 წელსაც. ასეთ შემთხვევებში პრაქტიკულად ერთნაირი მარტივი ტიპოლოგია გამოიყენება. საქართველოში ახლად ან რამდენიმე წლის წინ დაფუძნებული იურიდიული პირის ანგარიშზე უცხოეთიდან ირიცხება თანხა ყიდვა/გაყიდვის ხელშეკრულების საფუძველზე. ქართული კომპანია ფიგურირებს გამსხვისებლად, ხოლო უცხოური - მყიდველად. კონტრაქტის საგანია სხვადასხვა პროდუქტი, რომელიც სანქციების შედეგად მყიდველის ქვეყანაში აღარ შედის და დეფიციტად იქცა. ქართული კომპანია, თანხის ანგარიშზე ჩარიცხვის შემდეგ, ცდილობს გააკეთოს გადარიცხვა უცხოელ შესაბამის მწარმოებელთან. ბუნებრივია, ამ ოპერაციის ჩატარებისათვის გარკვეული გასამრჯელოს ფასად. კომპანიის დამფუძნებელი შეიძლება იყოს როგორც საქართველოს რეზიდენტი, ისე უცხოელიც. მათივე განცხადებით, შეძენილი ტვირთი საქართველოს ტერიტორიაზე როგორც წესი არ შემოდის. მსგავსი ტიპოლოგიის ტრანსაქციების აღმოჩენისთანავე ავპ-ები წყვეტენ საქმიან ურთიერთობას თავიანთ კლიენტებთან.

ადგილობრივი და საერთაშორისო თანამშრომლობა

„ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების, აგრეთვე მასობრივი განადგურების იარაღის გავრცელების დაფინანსების პრევენციის, გამოვლენისა და აღკვეთის ხელშეწყობის მიზნით მუდმივმოქმედი უწყებათაშორისი კომისიის შექმნისა და დებულების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2022 წლის 31 მაისის N235-ე დადგენილებით შექმნილი მუდმივმოქმედი უწყებათაშორისი კომისიის მუშაობა 2023 წლის მანძილზე გაგრძელდა. კომისიის მიზანია, ხელი შეუწყოს საქართველოს დაახლოებას ფინანსური ქმედების სპეციალური ჯგუფის საერთაშორისო სტანდარტებთან, ევროპის საბჭოს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ მიმართულ ღონისძიებათა შემფასებელ რჩეულ ექსპერტთა კომიტეტის რეკომენდაციებისა და საქართველოსა და ევროკავშირს შორის ასოცირების ხელშეკრულების ფარგლებში ფინანსური სისტემის ფულის გათეთრების ან ტერორიზმის დაფინანსების მიზნით გამოყენების თავიდან აცილების შესახებ, ევროდირექტივასთან, აგრეთვე, უზრუნველყოს MONEYVAL-ის რეკომენდაციების შესრულება.

კომისიის მუშაობას თავმჯდომარეობს საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის უფროსი, ხოლო კომისიის სამდივნო შედგება ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის თანამშრომლებისაგან. კომისია დაკომპლექტებულია ყველა რელევანტური უწყებით. 2023 წლის მანძილზე კომისიამ ჩაატარა 2 სხდომა და რამდენიმე შეხვედრა კომისიის სამუშაო ჯგუფთან.

შედეგად, 2023 წლის 4 აპრილს საქართველოს მთავრობის დადგენილებით დამტკიცდა[1] ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციის ეროვნული სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა; ხოლო 2023 წლის 3 ოქტომბერს საქართველოს მთავრობის განკარგულებით[2] დამტკიცდა საქართველოში ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების შეფასების ეროვნული დოკუმენტი.

სტრატეგია და სამოქმედო გეგმა, ერთიანი სახელმძღვანელო დოკუმენტია სახელმწიფო ორგანოებისათვის, რათა უწყებებმა მომავალი 3 წლის მანძილზე, შეძლონ კოორდინირებულად იმ ღონისძიებების ეფექტური ასახვა ეროვნულ სისტემებში, რომელიც საქართველოს ევროპული პერსპექტივისათვის წარმატების

[1] საქართველოს მთავრობის 2023 წლის 4 აპრილის N135 დადგენილება „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების, აგრეთვე მასობრივი განადგურების იარაღის გავრცელების დაფინანსების პრევენციის, გამოვლენისა და აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ 2023 – 2026 წლების ეროვნული სტრატეგიისა“ და „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების, აგრეთვე მასობრივი განადგურების იარაღის გავრცელების დაფინანსების პრევენციის, გამოვლენისა და აღკვეთის ხელშეწყობის ეროვნული სტრატეგიის განხორციელების 2023 – 2026 წლების სამოქმედო გეგმის“ დამტკიცების შესახებ“

[2] საქართველოს მთავრობის 2023 წლის 3 ოქტომბრის N1757 განკარგულება „საქართველოში ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების შეფასების ეროვნული ანგარიშის დამტკიცების თაობაზე“.

მისაღწევად აუცილებელია. ეროვნული სტრატეგიის დოკუმენტი განსაზღვრავს მიზნის მისაღწევად აუცილებელ პრიორიტეტულ მიმართულებებს, ხოლო სამოქმედო გეგმა განსაზღვრავს, პრიორიტეტული მიმართულების შესასრულებლად საჭირო შესაბამის მიზნებს, მიზნის მისაღწევად დაგეგმილ აქტივობებს, აქტივობის შესრულების ინდიკატორებს, მასზე პასუხისმგებელ უწყებებს, აგრეთვე აქტივობის ვადებს და აქტივობის შესასრულებლად საჭირო ბიუჯეტს.

რისკების შეფასების ეროვნული დოკუმენტი ეყრდნობა ფინანსურ ქმედებათა სპეციალური ჯგუფის (FATF) სტანდარტებს და სხვა ქვეყნების გამოცდილებებს. დოკუმენტის მიზანია კომპეტენტურ ორგანოებს და კერძო სექტორის წარმომადგენლებს ცნობიერება აუმაღლოს საქართველოში არსებული ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების რისკების თაობაზე, რაც თავის მხრივ უწყებებს და კერძო სექტორს დაეხმარება რისკების მართვასა და რესურსების ეფექტურ განაწილებაში.

რისკების შეფასების ეროვნული დოკუმენტი ორ ნაწილად იყოფა, პირველი ნაწილით ფასდება რისკები ეროვნულ დონეზე, ხოლო მეორე ნაწილი სექტორული რისკების ანალიზს შეეხება.

რისკების შეფასების ეროვნული ანგარიშის მიგნებებით, საქართველოს სამართლებრივი და ინსტიტუციური სისტემის ეფექტურობა ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციის, გამოვლენის და აღკვეთის სფეროში შეფასდა როგორც საშუალო-მაღალი. ფულის გათეთრების რისკი შეფასდა როგორც საშუალო, ხოლო ტერორიზმის დაფინანსების რისკი როგორც დაბალი.

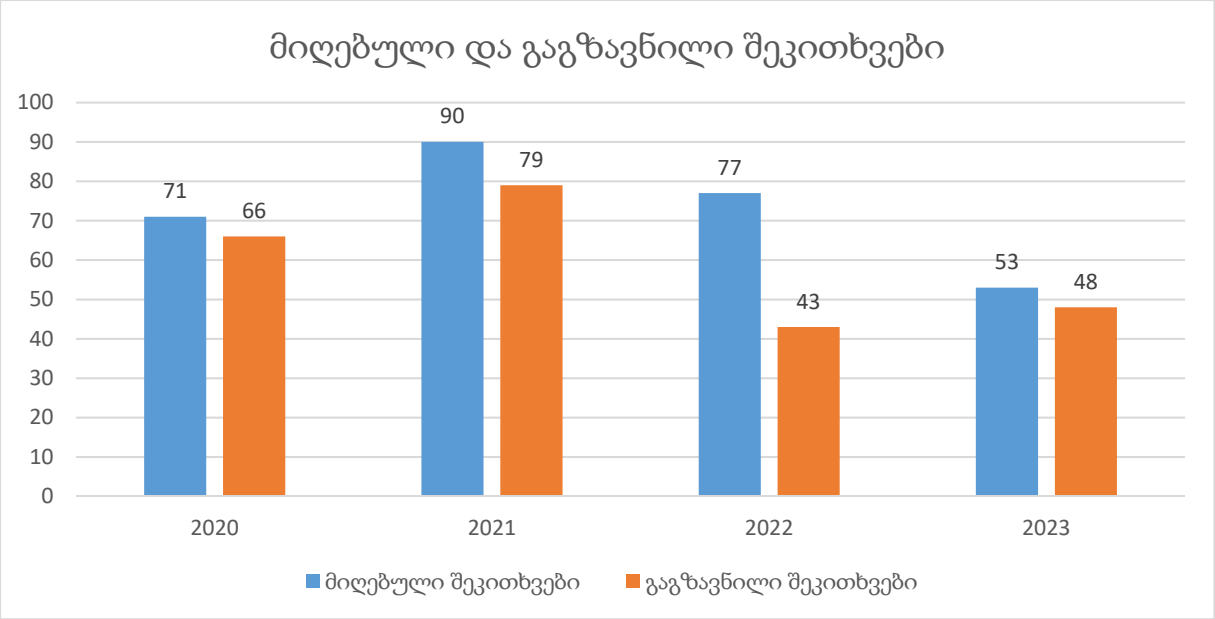
საანგარიშო წლის მანძილზე, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურმა გააგრძელა თანამშრომლობა საერთაშორისო და უცხოურ ორგანიზაციებთან.

ევროპის საბჭოს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ მიმართულ ღონისძიებათა შემფასებელ რჩეულ ექსპერტთა (MONEYVAL) კომიტეტის პლენარული სხდომების მუშაობაში ფინანსური მონიტორინგის სამსახური აქტიურად იყო ჩართული.

2023 წელს საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის წარმომადგენლები მონაწილეობდნენ აგრეთვე „დანაშაულებრივი გზით მიღებული შემოსავლების გათეთრების, მოძიების, ამოღების და კონფისკაციის და ტერორიზმის დაფინანსების შესახებ“ ევროპის საბჭოს კონვენციის (C198-COP) ხელმომწერ მხარეთა მე-13 კონფერენციის მუშაობაში (2023 წლის 8-12 ნოემბერი, სტრასბურგი).

საანგარიშო წლის მანძილზე საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურმა განაგრძო ორმხრივი თანამშრომლობა უცხოელ კოლეგებთან. 2023 წელს სხვადასხვა ქვეყნის ფინანსური მონიტორინგის სამსახურებიდან მიღებულ იქნა 53 შეკითხვა, შესაბამისი პასუხი გაეცა 49 მათგანს. თავის მხრივ, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ უცხოელ კოლეგებთან გაგზავნილ იქნა 48 შეკითხვა,

აქედან პასუხი მიღებული იქნა 45 მათგანზე. საზღვარგარეთის ქვეყნების შესაბამის ორგანიზაციებს საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ 2023 წელს გაეგზავნათ ინფორმაცია ფულის გათეთრების 7 შესაძლო შემთხვევაზე, ხოლო უცხოელი კოლეგებისგან მიღებულ იქნა შეტყობინება 18 შესაძლო ანალოგიური ფაქტის თაობაზე.

2023 წელს საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურმა განაგრძო ინტენსიური თანამშრომლობა საზედამხედველო ორგანოებთან. ანგარიშვალდებული პირების შემოწმების მომზადებასა და ინსპექტირების შედეგებთან დაკავშირებით საზედამხედველო ორგანოებთან ხორციელდება ინფორმაციის სისტემატიური ურთიერთგაცვლა ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციის სფეროში მოქმედი საკანონმდებლო ბაზის მოთხოვნების შესრულების მდგომარეობის შესახებ.

ნორმატიულ-სამართლებრივი ბაზა

2020 წლის მანივალის კომიტეტის მიერ საქართველოს შეფასების ეროვნული ანგარიშის გამოქვეყნების შედეგად, ქვეყანა იმყოფება გაძლიერებული შემდგომი შეფასების პროცედურაში, რაც გულისხმობს შეფასების ანგარიშის გამოქვეყნებიდან 2 წლის თავზე, რეკომენდაციების შესრულების შესახებ ანგარიშის ჩაბარებას და შესაბამისი რეკომენდაციებზე რეიტინგის აწევის მოთხოვნის დაყენებას ევროპის საბჭოს წინაშე. 2023 წლის განმავლობაში, საქართველო იმყოფებოდა რიგით მეორე გაძლიერებული შემდგომი შეფასების პროცედურაში.

პროცედურის ეფექტურად წარსამართად, საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ წლის განმავლობაში მნიშვნელოვანი ცვლილება განხორციელდა „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონში. შედეგად მანივალის კომიტეტმა ქვეყანას აუწია 12-ე რეკომენდაციაზე შეფასება, რაც პოლიტიკურად აქტიური პირის დეფინიციაში დაზუსტებების შეტანით გახდა შესაძლებელი.

კერძოდ, 2023 წლის 16 მაისის ცვლილებებით, ცვლილება შევიდა „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონის ზოგიერთ მუხლში. შედეგად, დაზუსტდა ფულის გათეთრების ტერმინი, რომელიც მიემართება სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებულ ყველა დანაშაულს; ანგარიშვალდებულ პირებს დაევალათ საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკების აღრიცხვა და გამოვლენილი რისკების სამართავად ეფექტური ღონისძიებების გატარება, აგრეთვე რისკების შეფასების ეროვნულ დოკუმენტში არსებული მიგნებების გათვალისწინება; ანგარიშვლადებული პირები „ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებული ვალდებულებებისაგან გათავისუფლება მხოლოდ მკაცრად განსაზღვრულ შემთხვევებში იქნება შესაძლებელი; დაინერგა ე.წ. tipping-off-ის არიდების სამართლებრივი საფუძველი; გაძლიერებული პრევენციული ღონისძიებების განხორციელება მომატებული რისკის შემთხვევაში იქნება აუცილებელი ნაცვლად მაღალი რისკისა, ხოლო გამარტივებული პრევენციული ღნისძიებების განხორციელება ნაკლები რისკის არსებობის შემთხვევაში, ნაცვლად დაბალი რისკისა; დაზუსტდა პოლიტიკურად აქტიური პირთან დაკავშირებული პირის ტერმინი და სხვ.

2023 წელს გაგრძელდა მუშაობა ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციის მარეგულირებელ ნორმატიულ-სამართლებრივ ბაზაზე, მისი შემდგომი სრულყოფისა და სამართლებრივი ჩარჩოს გაუმჯობესების მიმართულებით.

2023 წლის 28 ივნისის ცვლილებებით, „ფულის გათეთრებისა და ტეორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ანგარიშვალდებულ პირებად დაზუსტდა საპენსიო კომპანია, საინვესტიციო კომპანია, რომელსაც დანიშნული არ ჰყავს აქტივების მმართველი კომპანია, აქტივების მმართველი კომპანია.

2023 წლის 16 ნოემბრის ცვლილებებით, „ფულის გათეთრებისა და ტეორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ანგარიშვალდებულ პირად განისაზღვრა საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ლიცენზირებული ცენტრალური დეპოზიტარი.

2023 წლის 29 ნოემბრის ცვლილებებით, „ფულის გათეთრებისა და ტეორიზმის დაფინანსების აღკვეთის ხელშეწყობის შესახებ“ საქართველოს კანონში დაიხვეწა

გაერთიანებული ერების სანქციების კომიტეტის მიერ სანქცირებულ პირთა სიაში არსებულ პირებთან დაკავშირებული სამართლებრივი და ინსტიტუციური მექანიზმები.

საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახური განაგრძობს სამართლებრივი ჩარჩოს დახვეწას მანივალის რეკომენდაციების და შემდგომი შეფასების პროცედურის მესამე ანგარიშისათვის.

ტრენინგები და სემინარები

2023 წელს გაგრძელდა ცნობადობის ამაღლების მიზნით სხვადასხვა სემინარებსა და ვორკშოპებში მონაწილეობის მიღება.

საანგარიშო წლის მანძილზე სამსახურის თანამშრომლებმა მონაწილეობა მიიღეს სხვადასხვა საერთაშორისო ტრენინგსა თუ სემინარში, აგრეთვე, დაესწრნენ საერთაშორისო ორგანიზაციების ინიციატივით გამართულ შესაბამის შეხვედრებს. კერძოდ, 2023 წელს სამსახურის თანამშრომლები მონაწილეობდნენ:

- 2023 წლის 28 თებერვალი - 15 მარტი, ქ. ბაქო, ევროსაბჭოს ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების შემფასებელ ექსპერტთა კომიტეტის (MONEYVAL) ფულის გათეთრებისა და ტერორიზმის დაფინანსების აღკვეთის მექანიზმების ეფექტურობისა და ფინანსური ქმედების სპეციალური ჯგუფის (FATF) რეკომენდაციებთან შესაბამისობის აზერბაიჯანის მე-5 რაუნდის შეფასებაში მონაწილეობა;
- 2023 წლის 19-21 აპრილი - Regional Cyber Exercise. რუმინეთი;
- 2023 წლის 23 - 26 აპრილი, ქ. ვარშავა, ევროსაბჭოს ფულის გათეთრების და ტერორიზმის დაფინანსების წინააღმდეგ ბრძოლის ღონისძიებების შემფასებელ ექსპერტთა კომიტეტის (MONEYVAL) მიერ დაგეგმილი მაღალი დონის შეხვედრა;
- 2023 წლის 17 - 23 აპრილი, ქ. დუბლინი, გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის დანაშაულისა და მართლმსაჯულების კვლევითი ინსტიტუტის (UNICRI) მიერ მოწყობილი ტრენინგი;
- 2023 წლის 23-25 მაისი - VII Project Steering Committee and Regional Meeting on Financial Co-operation. მოლდოვა;
- 2023 წლის 24 მაისი - 4 ივნისი, ქ. ბუსანი, ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის (OECD) და ფინანსური ქმედების სპეციალური ჯგუფის (FATF) მიერ ორგანიზებული ტრენინგი „FATF Standards Training Course“;

- 2023 წლის 21 ივნისი - 23rd Meeting of the Working Sub Group on Anti-Corruption and Money Laundering, GUAM. ონლაინ-შეხვედრა;
- 2023 წლის 22 ივნისი - ACAMS EURASIA Chapter and LexisNexis Event. თბილისი;
- 2023 წლის 1 აგვისტო - Chainalysis Reactor Workshop. თბილისი;
- 2023 წლის 2-4 ოტომბერი - EXBS-K2I Sanctions Capacity Building Program, ამერიკის საელჩოს ექსპორტის კონტროლის და საზღვრის უსაფრთხოების (EXBS) პროგრამის მხარდაჭერით. თბილისი;
- 2023 წლის 9 - 13 ოქტომბერი, ქ. ანტალია, ევროპის საბჭოს და თურქეთის ფინანსური დანაშაულების საგამოძიებო საბჭოს (MASAK) მიერ ერთობლივად ორგანიზებული „ფინანსური და კიბერდანაშაულის გამოძიებისას კერძო სექტორთან თანამშრომლობის და ინფორმაციის გაზიარების რეგიონალური სემინარი“;
- 2023 წლის 10-12 ოტომბერი - Joint Regional Meeting on Financial Cooperation - iPROCEEDS-2 and CyberEast projects. თურქეთი;
- 2023 წლის 17-20 ოტომბერი - OSCE advanced training on virtual assets investigations. თბილისი;
- 2023 წლის 8 - 12 ნოემბერი, ქ. სტრასბურგი, დანაშაულებრივი საქმიანობის შედეგად მოპოვებული შემოსავლების გათეთრების, მოძიების, ამოღების და კონფისკაციის და ტერორიზმის დაფინანსების შესახებ ევროპის საბჭოს კონვენციის მხარეთა კონფერენციის (C198-COP) მე-15 შეხვედრა;
- 2023 წლის 27-30 ნოემბერი - საქართველოს სტრატეგიის და განვითარების ცენტრის (GCSD)-ის სასწავლო კურსი უსაფრთხოების საკითხების შესახებ. თბილისი;
- 2023 წლის 3 - 7 დეკემბერი, ქ. ბათუმი, ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოს იუსტიციის დეპარტამენტისა და ამერიკის ფედერალური საგამოძიებო ბიუროს მიერ მოწყობილი ტრენინგი „ფულის გათეთრების და მასთან დაკავშირებული დანაშაულების გამოძიება“.
- 2023 წლის 4-6 დეკემბერი - ფულის გათეთრებისა და კრიპტოვალუტებთან დაკავშირებული საქმეების გამოძიება გამოძიების ფედერალური ბიუროს პერსპექტივიდან. ბათუმი.